

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: 5179/2013
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): 263/PS/2013

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 4. 3. 2013 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Československá obchodní banka, a. s., IČ 000 01 350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, pod spisovou značkou BXXXVI 46 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci výpovědi smlouvy o běžném účtu a výpovědi úvěru ke kreditní kartě, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatel domáhal proti Instituci určení neplatnosti výpovědi smlouvy o běžném účtu a náhrady škody a nemajetkové újmy, které Navrhovateli v souvislosti s výpovědí smlouvy o běžném účtu vznikly. Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů jako součást návrhu učinil i určení neplatnosti výpovědi smlouvy o kontokorentu a výpovědi smlouvy o úvěru o kreditní kartě, i přesto že Navrhovatel v samotném návrhu označil pouze smlouvu o vedení účtu.

Finanční arbitr pro účely tohoto řízení zjistil, že dne 28. 11. 1994 uzavřel Navrhovatel se společností Investiční a poštovní banka, a. s., IČ 45316619, Smlouvu o vedení postžirového účtu (dále jen „Smlouva o účtu“). Na základě Smlouvy o účtu zřídila banka Navrhovateli účet č. ■. Z obchodního rejstříku vyplývá, že s účinností ode dne 19. 6. 2000 došlo k prodeji podniku společnosti Investiční a poštovní banka, a. s. Instituci, která se tímto stala její právní nástupkyní. Instituce na základě převzaté Smlouvy o účtu vede Navrhovateli účet č. ■ (dále jen „Účet“).

Dne 10. 5. 2000 uzavřel Navrhovatel s Institucí dodatek ke Smlouvě o účtu – povolené přečerpaní (dále jen „Kontokorent“), jehož prostřednictvím čerpal Navrhovatel kontokorentní

úvěr ke Smlouvě o účtu ve výši 20.000 Kč. Součástí Kontokorentu jsou podmínky pro kontokorent účinné od 1. 7. 2011 (dále jen „Podmínky pro kontokorent“).

Dne 31. 10. 2006 uzavřel Navrhovatel s Institucí smlouvu o úvěru ke kreditní kartě, a to na základě „žádosti o kreditku Elektron ze dne 31. 10. 2006“ (dále jen „Smlouva o úvěru ke kreditní kartě“), jejíž součástí jsou Podmínky pro kreditní karty Poštovní spořitelny účinné od 1. 11. 2012 (dále jen „Podmínky pro KK“).

Na právní vztah založený Smlouvou o účtu se jako na smlouvu o běžném účtu uplatní zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), a zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“). Podle přechodného ustanovení § 144 odst. 6 zákona o platebním styku se „[p]rávní vztahy mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. dne 1. 11. 2009 – pozn. finančního arbitra) řídí tímto zákonem, i když vznikly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“.

Ve Smlouvě o účtu souhlasil Navrhovatel s Obchodními podmínkami pro postžirové účty platnými od 20. 6. 1994. Ve všech platných a účinných obchodních podmínkách, které v průběhu doby ode dne uzavření Smlouvy o účtu tvořily součást smluvního ujednání, tj. v Obchodních podmínkách pro postžirové účty a v Podmínkách pro běžné účty Poštovní spořitelny pro fyzické osoby – občany, si strany sjednaly právo Instituce vypovědět Smlouvu o účtu bez udání důvodu ve výpovědní lhůtě dvou měsíců.

Do nabytí účinnosti zákona o platebním styku se na Smlouvu o účtu vztahovala úprava § 708 až § 715 obchodního zákoníku, která upravovala možnost výpovědi smlouvy o běžném účtu (tj. Smlouvy o účtu) ze strany Instituce i v období kratším než jsou dva měsíce.

Podle bodu 36 an. Obchodních podmínek je majitel Účtu oprávněn nakládat s peněžními prostředky a provádět platební transakce. Účet, který Instituce pro Navrhovatele vede, je proto platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, neboť slouží k provádění platebních transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku bez dispozičních omezení, tj. k vkladům na platební účet, výběrům z platebního účtu a převodům.

Smlouva o účtu je smlouvou o běžném účtu podle § 708 an. obchodního zákoníku a současně rámcovou smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku, neboť Instituce se zavázala provádět pro Navrhovatele platební transakce ve smlouvě předem neurčené. Smluvní vztah mezi Navrhovatelem a Institucí je vztahem mezi uživatelem platebních služeb a poskytovatelem platebních služeb.

Smlouva o úvěru ke kreditní kartě byla uzavřena za účinnosti zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb. (dále jen „zákon č. 321/2001 Sb.“), a není ve smyslu § 1 odst. 2 zákona č. 321/2001 Sb. smluvním vztahem vyloučeným z působnosti tohoto zákona. Podle § 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tj. aktuálně účinný zákon o spotřebitelském úvěru, dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“) se spotřebitelským úvěrem rozumí odložená platba, půjčka, úvěr, nebo jiná obdobná finanční služba poskytnutá nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem, nebo zprostředkovatelem.

Kontokorent jako smluvní vztah vznikl před účinností zákona o spotřebitelském úvěru i před účinností zákona č. 321/2001 Sb., nicméně nejde o smluvní vztah, který by měl být vyloučen z působnosti kteréhokoliv z uvedených zákonů, vznikl-li by za jejich účinnosti.

Podle § 23 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru se právní vztahy týkající se spotřebitelského úvěru vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona řídí dosavadními právními předpisy, přičemž podle § 23 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru se ustanovení § 7 odst. 1 až 3, § 12, 13 a § 16 odst. 2 věta druhá a § 16 odst. 3 se použijí i na právní vztahy vzniklé ze smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, uzavřené na dobu neurčitou přede dnem účinnosti tohoto zákona.

Finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel v předmětném smluvním vztahu s Institucí vystupoval jako fyzická osoba, která jedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi.

Smlouva o úvěru ke kreditní kartě, jakož i Kontokorent, jsou tedy spotřebitelským úvěrem.

Instituce je banka ve smyslu zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a je oprávněna vykonávat činnosti na základě licence udělené Českou národní bankou, mimo jiné poskytovat úvěry.

Instituce je ve vztahu k Navrhovateli věřitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru a tedy i Institucí podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi. Navrhovatel je v předmětném smluvním vztahu s Institucí spotřebitelem ve smyslu § 3 odst. 2 a 3 zákona o finančním arbitrovi.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, a zároveň o spor mezi věřitelem a spotřebitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru podle § 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel uvádí, že dne 2. 1. 2013 mu Instituce zaslala dopis, jehož obsahem byla výpověď Smlouvy o účtu a následné zrušení Účtu. Instituce vede Účet pro Navrhovatele téměř 20 let, Navrhovatel podle svých slov nikdy nebyl v nepovoleném debetu na Účtu, dodržuje povinnosti vyplývající ze Smlouvy o účtu a řádně platí za vedení Účtu a služby s ním spojené. Na Účet Navrhovatel přijímá plat a další příchozí platby, má zde nastavené příkazy k úhradě a souhlas s inkasem.

Navrhovatel dále uvádí, že mu Instituce následně zablokovala platební karty k Účtu a zrušila Kontokorent, následkem čehož byl Navrhovatel nucen si ihned obstarat 20.000 Kč. Vedle toho Instituce také Navrhovatelé vypověděla smlouvu o úvěru ke kreditní kartě Poštovní spořitelny a Navrhovatel si tak musel obstarat k dubnu 2013 dalších 50.000 Kč.

Navrhovatel proti výpovědi Smlouvy o účtu podal u Instituce reklamaci.

Navrhovatel se domnívá, že výpověď Smlouvy o účtu Institucí je v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Navrhovatel také tvrdí, že náhlou výpovědí mu vznikla škoda, a to zejména tím, že musel sehnat peníze na splácení Kontokorentu a dále na okamžité splacení úvěru ke kreditní kartě Poštovní spořitelny. Navrhovatel také zdůrazňuje, že v souvislosti s výpovědí Smlouvy o účtu zažil mnoho stresových situací a musel převádět spoustu platebních příkazů z Účtu na druhý účet. Navrhovatel se cítí jednáním Instituce perzekuován, pronásledován a diskriminován.

Navrhovatel požaduje po Instituci náhradu škody a nemajetkové újmy celkově ve výši 12.821 Kč. Navrhovatel uvádí tyto položky jeho celkového nároku:

- a) náhrada úroků a poplatků z úvěru, který si byl Navrhovatel nucen vzít k vyrovnaní závazků z okamžité výpovědi Smlouvy o účtu (tj. povoleného přečerpání), ve výši 2.621 Kč;
- b) náhrada za čas, který Navrhovatel trávil nad uplatňováním svých práv, ve výši 4.200 Kč;
- c) náhradu za poškození dobrého jména Navrhovatele ve výši 1.000 Kč;
- d) náhradu za diskriminaci a ponížení ve výši 5.000 Kč.

6. Tvrzení Instituce

Instituce namítá, že při výpovědi Smlouvy o účtu postupovala v souladu s právními předpisy a v souladu se Smlouvou o účtu. Veškeré bankovní produkty Instituce Navrhovateli vypověděla v souladu s dohodou smluvních stran, která umožňuje dát výpověď bez udání důvodů. Instituce považuje dále návrh za nesrozumitelný a zmatečný. Z těchto důvodů jej navrhuje zamítnout. Instituce doplňuje, že Účet zřídila dne 28. 11. 1994.

7. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy. Finanční arbitr všechny navržené i jím shromážděné důkazy provedl a uvážil o nich, takto.

Z důkazního prostředku Výpověď Smlouvy o účtu má finanční arbitr za prokázané, že Instituce zaslala Navrhovateli dopis s oznámením, že vypovídá Navrhovateli v souladu s Obchodními podmínkami Smlouvy o účtu, a to s výpovědní lhůtou, která činí dva kalendářní měsíce a počíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž je výpověď Navrhovateli doručena. Z důkazního prostředku Výpověď Smlouvy o účtu má finanční arbitr rovněž za dané, že současně se zánikem Smlouvy o účtu Instituce ukončuje bankovní služby a produkty, které jsou k Účtu navázány, tedy i Kontokorent.

Z důkazního prostředku Výpověď smlouvy o úvěru ke kreditní kartě Poštovní spořitelny ze dne 23. 1. 2013 finanční arbitr dovodil, že Instituce Navrhovatelí vypověděla i Smlouvu o úvěru ke kreditní kartě, kterou Navrhovatel čerpal spotřebitelský úvěr ke kreditní kartě ve výši 50.000 Kč. Spotřebitelský úvěr ke kreditní kartě byl vypovězen ve výpovědní lhůtě dvou měsíců.

Finanční arbitr posoudil návrh v rozsahu všech významných skutkových okolností, nad rámec Navrhovatelova žalobního nároku, a v souladu s vyšetřovací zásadou se zabýval i otázkami oprávněnosti výpovědi navazujícího smluvního ujednání na Smlouvu o účtu, tj. Kontokorentu, jakož i Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě.

Předmětem sporu je výpověď Smlouvy o účtu a výpověď Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě, zda Instituce byla oprávněna Navrhovatelí Smlouvu o účtu a Smlouvu o úvěru ke kreditní kartě vypovědět, za jakých podmínek tak mohla učinit. Nárok Navrhovatele z výpovědi Kontokorentu se odvíjí od výpovědi Smlouvy o účtu, a proto k jejímu právnímu posouzení přistoupí finanční arbitr až poté, co posoudí oprávněnost výpovědi Smlouvy o účtu.

Ustanovení § 96 zákona o platebním styku stanoví podmínky, za kterých může rámcovou smlouvu o platebních službách (tj. Smlouvu o účtu) vypovědět poskytovatel platebních služeb, a požadavky na formu výpovědi.

Podle § 96 odst. 1 zákona o platebním styku poskytovatel platebních služeb může rámcovou smlouvu o platebních službách uzavřenou na dobu neurčitou vypovědět pouze tehdy, jestliže to bylo dohodnuto. Sjednaná výpovědní doba nesmí být kratší než dva měsíce.

Podle § 96 odst. 2 ve spojení s § 80 odst. 1 zákona o platebním styku výpověď musí být učiněna určitě a srozumitelně v úředním jazyce státu, v němž je platební služba nabízena, nebo v jazyce, na kterém se smluvní strany dohodnou. Podle § 96 odst. 2 ve spojení s § 78 zákona o platebním styku musí výpověď dojít do dispoziční sféry uživatele platebních služeb na trvalém nosiči dat. Podle § 2 odst. 3 písm. i) zákona o platebním styku je trvalým nosičem dat jakýkoli předmět, který umožňuje uživateli uchování informací určených jemu osobně tak, aby mohly být užívány po dobu přiměřenou účelu těchto informací, a který umožňuje reprodukci těchto informací v nezměněné podobě.

Výpověď je jednostranný právní úkon poskytovatele platebních služeb, k jehož účinnosti se vyžaduje, aby došel do dispoziční sféry uživatele platebních služeb, jak vyplývá z kogentního ustanovení § 45 odst. 1 občanského zákoníku.

Podle bodu 180 Obchodních podmínek je každá ze smluvních stran (tj. Instituce i Navrhovatel) oprávněna Smlouvu o účtu vypovědět bez udání důvodu; podává-li výpověď banka (tj. Instituce), činí výpovědní lhůta dva měsíce a počíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla výpověď doručena majiteli účtu (tj. Navrhovatelí). Banka (tj. Instituce) vypovídá Smlouvu o účtu vždy písemně.

Finanční arbitr zkoumal, zda výpověď Instituce splňuje požadavky zákona o platebním styku a Smlouvy o účtu. Ze shromážděných dokladů a z provedeného dokazování je zřejmé, že výpověď došla do dispoziční sféry Navrhovatele nejpozději ke dni 9. 1. 2013, jak vyplývá z důkazního prostředku záznamu e-mailové komunikace mezi Navrhovatelem a pracovníky Instituce od 9. 1. 2013 až 22. 2. 2013, a to z e-mailu ze dne 9. 1. 2013 12:49:29 hod.

Finanční arbitr zkoumal formální náležitosti Výpovědi Smlouvy o účtu a zjistil, že Instituce splnila požadavky na formu výpovědi stanovené v § 96 odst. 2 zákona o platebním styku a bodě 180 Obchodních podmínek (tj. učinila tak písemně, tj. na trvalém nosiči dat, určitě a srozumitelně, v českém jazyce, tj. v úředním jazyce státu, v němž je platební služba nabízena). Ze Smlouvy o účtu rovněž nevyplývá, že by tato byla uzavřena na dobu určitou a že by ji tak Instituce neměla možnost vypovědět.

Stanoví-li ustanovení § 96 odst. 1 zákona o platebním styku, že poskytovatel platebních služeb může vypovědět uživateli platebních služeb rámcovou smlouvu o platebních službách, jestliže to bylo dohodnuto, umožňuje tím, aby se strany spory dohodly na možnosti vypovědět Smlouvu o účtu i bez udání důvodu.

Ustanovení § 96 odst. 1 rovněž stanoví, že výpovědní doba nesmí být kratší než dva měsíce. Nedohodnou-li se poskytovatel platebních služeb a uživatel platebních služeb jinak, výpovědní doba začne běžet dojitím výpovědi. V tomto případě však Navrhovatel s Institucí využili možnosti, kterou dává ustanovení § 75 odst. 1 zákona o platebním styku, a odchýlili se od ustanovení § 96 odst. 1 zákona o platebním styku ve prospěch Navrhovatele. Výpovědní doba tak začala běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž je výpověď Navrhovateli došla, tj. dne 1. 2. 2013. Instituce poskytla Navrhovateli fakticky delší výpovědní dobu, než byla podle zákona o platebním styku povinna.

Podle názoru finančního arbitra dané ustanovení především míří na ochranu uživatele platebních služeb v podobě dostatečně dlouhé výpovědní lhůty, tak, aby měl uživatel možnost reagovat na výpověď rámcové smlouvy o platebních službách a připravit se případně na přechod k jinému poskytovateli platebních služeb. V současnosti existuje podle názoru finančního arbitra dostatečná konkurence na trhu platebních služeb, a proto není obtížné uspokojit poptávku po platebních službách u jiného poskytovatele platebních služeb.

Podle § 39 občanského zákoníku je neplatný takový úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičií dobrým mravům. Obecné soudy České republiky během let rozvinuly poměrně robustní judikaturu k problematice jednání v rozporu s dobrými mravy. Z této bohaté judikatury je možné dovodit, že absolutní neplatnost právního ujednání z důvodu rozporu s dobrými mravy je prostředkem ultima ratio (prostředkem poslední instance), tedy takovým, který se používá ke korekci nejkřiklavějších rozporů s obecnou morálkou demokratické společnosti a rozhodně neslouží k jakékoliv nápravě legálních dvoustranných právních úkonů, které jedna ze stran pociťuje jako nemravné. Takový rozpor s dobrými mravy musí nabýt větší intenzity, protože je nutné mít na paměti, že aplikací tohoto institutu je omezována jedna ze základních zásad právního řádu České republiky, kterou je smluvní autonomie stran.

Finanční arbitr se nedomnívá, že by legálně sjednaná možnost výpovědi Smlouvy o účtu byla v rozporu s dobrými mravy. Napříč Navrhovatelovými tvrzeními v návrhu, jakož i důkazním prostředkem záznamu e-mailové komunikace mezi Navrhovatelem a pracovníky Instituce od 9. 1. 2013 do 22. 2. 2013, je hmatatelné obvinění Instituce z šikanózního jednání, mající prvky nespécifikovaného spiknutí proti Navrhovateli. Navrhovatel Instituci obviňuje z pronásledování a perzekuce a diskriminace, přičemž dokonce mluví o pozitivní diskriminaci občanů „preferované barvy pleti“.

Vzhledem k námitce diskriminace Navrhovatele v souvislosti s výpovědí předmětných smluv, se finanční arbitr zabýval otázkou, zda jednání Instituce vůči Navrhovateli nebylo v rozporu se

zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“). Podle § 6 zákona o ochraně spotřebitele, prodávající (tj. Instituce) nesmí při prodeji výrobků nebo služeb spotřebitele diskriminovat. Finanční arbitr z předložených důkazních prostředků nezjistil, že by jednání Instituce bylo vůči Navrhovateli bylo jakkoliv diskriminační.

Navrhovatel nebere na vědomí, že právo výpovědi bylo sjednáno pro obě strany Smlouvy o účtu a že nejen Navrhovatele, ale také Instituci nelze nutit, aby setrvala v daném smluvním vztahu. Soukromé právo se řídí zásadou autonomie vůle smluvních stran a Instituce není povinna v rámci chování, které je právem aprobováno, jakkoliv zdůvodňovat své kroky, s výjimkou zjevně šikanózního či obdobného jednání, které je v souladu s právem jen formálně; na to ostatně míří institut rozporu s dobrými mravy. Finanční arbitr z důkazního prostředku záznamu e-mailové komunikace mezi Navrhovatelem a pracovníky Instituce od 9. 1. 2013 do 22. 2. 2013 nezjistil, že by výpověď Smlouvy o účtu měla charakter takového jednání, a ani na základě jiných skutečností takový právní názor nemůže zaujmout.

Finanční arbitr tedy nemůže posuzovat ani další požadavky Navrhovatele, které byly obsahem návrhu, protože ty by bylo možné posuzovat jen v případě, že by finanční arbitr shledal, že Instituce svým jednáním porušila zákonnou nebo smluvní povinnost. To se však nestalo, a Navrhovateli tak nemohlo ani vzniknout právo na náhradu škody, neboť porušení právní povinnosti je jedním z předpokladů pro vznik odpovědnosti za škodu podle § 420 občanského zákoníku nebo § 373 obchodního zákoníku. Stejně tak nebyly naplněny předpoklady pro vznik náhrady za nemajetkovou újmu ve smyslu § 13 občanského zákoníku, jelikož předpokladem pro uplatnění tohoto nároku je zásah do osobnostních práv, k němuž jednáním Instituce zjevně nedošlo.

Dále se finanční arbitr zabýval otázkou oprávněnosti výpovědi Kontokorentu a Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě.

V rozsahu odůvodnění možnosti vypovědět Kontokorent a Smlouvu o úvěru ke kreditní kartě bez udání důvodu finanční arbitr odkazuje na odůvodnění výpovědi Smlouvy o účtu bez udání důvodu.

Ukončení Kontokorentu, resp. jeho „zesplatnění“, tedy materiální ukončení práv a povinností z Kontokorentu je vázáno na úkon výpovědi Smlouvy o účtu. Z hlediska relevantní úpravy ukončení spotřebitelského úvěru věřitelem je nutné, aby taková výpověď splňovala kritéria, stanovená zákonem o spotřebitelském úvěru. Došlo tak k situaci, kdy výpověď Smlouvy o účtu finanční arbitr musel nahlížet z hlediska dvou zákonných předpisů, zákona o platebním styku a zákona o spotřebitelském úvěru.

Podle bodu 2. Podmínek pro kontokorent, Kontokorent poskytuje Instituce majitelům účtu vedených u Instituce od 18 let věku Klienta. Kontokorentem se rozumí poskytnutí peněžních prostředků formou povoleného přecherpání účtu, úvěru. Instituce poskytuje Kontokorent na základě uzavření dodatku ke smlouvě o účtu, kterým se mění a doplňuje smlouva o účtu, ke kterému je kontokorent poskytnut. Dodatek je tvořen žádostí klienta o poskytnutí úvěru, podmínkami pro kontokorent a oznámením Instituce o poskytnutí kontokorentu. Smluvní vztah se řídí ustanoveními § 497 an. obchodního zákoníku, je uzavírán na dobu neurčitou a může být měněn na základě dohody smluvních stran, mimo jiné, písemnou formou. Podle bodu 31.

písm. a) Podmínek pro kontokorent je dnem konečné splatnosti úvěru den ukončení smluvního vztahu ze smlouvy o účtu, ke kterému je kontokorent poskytnut.

Ustanovení § 275 odst. 1 obchodního zákoníku stanoví, že: „[j]e-li uzavřeno více smluv při tomtéž jednání nebo zahrnuto do jedné listiny, posuzuje se každá z těchto smluv samostatně.“ Podle § 275 odst. 2 obchodního zákoníku, jestliže však: „z povahy nebo stranám známého účelu smluv uvedených v odstavci 1 při jejich uzavření zřejmě vyplývá, že tyto smlouvy jsou na sobě vzájemně závislé, vznik každé z těchto smluv je podmínkou vzniku ostatních smluv. Zánik jedné z těchto smluv jiným způsobem než splněním nebo způsobem nahrazujícím splnění způsobuje zánik ostatních závislých smluv, a to s obdobnými právními účinky.“ Podle § 275 odst. 3 obchodního zákoníku: „[u]stanovení odstavce 2 se použije obdobně, jestliže z povahy nebo účelu smluv vyplývá, že pouze jedna nebo více těchto smluv závisí na jedné nebo více smlouvách jiných.“

Kontokorent je vedlejším smluvním ujednáním, akcesorickým právním vztahem, jenž nemůže existovat bez právního vztahu hlavního, tj. vztahem založeným Smlouvou o účtu. Takový závěr vyplývá jak ze samotného znění bodu 2. Podmínek pro kontokorent, tak i z povahy tohoto závazku, který fakticky nemůže existovat bez Smlouvy o účtu, a který se podle Podmínek pro kontokorent: „řídí ustanoveními § 497 an. obchodního zákoníku“. Ač Instituce sjednání kontokorentu obecně označuje za změnu, resp. doplnění smlouvy o účtu, právně se jedná o oddělený, jednostranně závislý smluvní závazek (formálně označený jako „dodatek“), který je samostatným smluvním typem upraveným obchodním zákoníkem, smlouvou o úvěru, jejíž vazba na Smlouvu o účtu je v tomto případě existenční, jelikož kontokorent je povoleným přečerpáním Účtu (bez jehož existence by nebylo co přečerpávat), zvýšením disponibilního zůstatku na Účtu úvěrovými prostředky Instituce, a proto je v tomto smyslu přiléhavější nahlížet na Kontokorent jako na vedlejší smluvní ujednání, samostatný smluvní vztah, než na změnu Smlouvy o účtu.

Z takového posouzení totiž zřetelněji plyne právní následek konečné splatnosti Kontokorentu ke dni skončení smluvního vztahu ze Smlouvy o účtu, ke kterému byl Kontokorent poskytnut (viz bod 31. písm. a), což je pochopitelné vzhledem k situaci, že pokud by se jednalo o jeden závazek (smluvní vztah ze Smlouvy o účtu je zároveň Kontokorentem) nebyla by zde potřeba jakkoliv dále upravovat problematiku splatnosti Kontokorentu v Podmínkách pro kontokorent, protože ten by byl splatný ukončením (zánikem) smluvního vztahu ze Smlouvy o účtu, neboť sám o sobě by nebyl schopen existovat a nebylo by pro něj nutné stanovovat jakýkoliv další dodatečný právní režim. Vedle toho, samotná výpověď Smlouvy o účtu jednotlivě vypovídá i „další služby a produkty“, které jsou na Smlouvu o účtu navázány prostřednictvím dodatku.

Stanovení právní povahy jednotlivých závazků stran má vedle právně-teoretického významu také význam pro posouzení oprávněnosti jednotlivých úkonů (konkrétně výpovědí smluv), které se odvíjejí od jednotlivých práv a povinností stran. Je tomu tak proto, že výpověď rámcové smlouvy o platebních službách (Smlouvy o účtu) je podřízena jiné zákonné úpravě než ukončení smlouvy o spotřebitelském úvěru (Kontokorentu), i když úprava obou těchto zákonů může být v této věci formálně identická. Podle názoru finančního arbitra nese ukončení spotřebitelského úvěru vyšší nároky na citlivost takového jednání vůči spotřebiteli.

Podle § 23 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru se ustanovení § 7 odst. 1 až 3, § 12, 13 a § 16 odst. 2 věta druhá a § 16 odst. 3 se použijí i na právní vztahy vzniklé ze smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, uzavřené na dobu neurčitou přede dnem účinnosti tohoto zákona. Podle § 12 zákona o spotřebitelském úvěru je věřitel oprávněn, je-li to sjednáno ve smlouvě,

ukončit spotřebitelský úvěr sjednaný na dobu neurčitou písemnou výpovědí, a to v listinné podobě nebo na jiném nosiči dat. Výpovědní lhůta nesmí být kratší než 2 měsíce.

Možnost ukončení Kontokorentu si strany sjednaly [viz bod 31. Písm. a) Podmínek pro kontokorent], výpovědní lhůta byla sjednána v rozsahu převyšujícím období dvou kalendářních měsíců, k tomu již výklad výše. Výpovědní doba tak začala běžet prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž výpověď Navrhovateli došla, tj. dne 1. 2. 2013. InSTITUTE poskytla Navrhovateli fakticky delší výpovědní dobu, než byla podle zákona o spotřebitelském úvěru povinna (tj. dva měsíce a 22 dní). Kontokorent byl sjednán na dobu neurčitou, byl vypovězen písemnou formou a výpověď byla vyhotovena v listinné podobě.

Podobně tomu bylo i u Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě. Podle bodu 10. 4 Podmínek pro KK je InSTITUTE oprávněna vypovědět Smlouvu o úvěru ke kreditní kartě písemně bez udání důvodu. Výpovědní doba je dvoutměsíční a počíná běžet dnem, který následuje po doručení výpovědi druhé straně. Nejpozději dne 29. 1. 2013 InSTITUTE Navrhovateli doručila písemnou výpověď Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě v listinné podobě.

Formální náležitosti výpovědi Smlouvy o úvěru ke kreditní kartě, jakož i ukončení Kontokorentu InSTITUTE ve smyslu § 12 zákona o spotřebitelském úvěru naplnila a v tomto směru finanční arbitr neshledal porušení povinnosti InSTITUTE. Finanční arbitr ze shromážděných důkazních prostředků nezjistil, že by InSTITUTE ukončila předmětné smlouvy z důvodů nastíněných Navrhovatelem, že by výpovědi byly následkem zvláště InSTITUTE, či jejího rozmaru nebo skryté zaujatosti vůči Navrhovateli. Nešlo ani o zásah orgánů veřejné moci, který by InSTITUTE přikázal zrušit Účet, jak spekuloval Navrhovatel. Finanční arbitr také nezjistil, že by InSTITUTE jednala vůči Navrhovateli v rozporu s relevantními ustanoveními chránící spotřebitele, jako slabší smluvní stranu.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 28. 6. 2013

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr